

**สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการดำเนินงานการประกันคุณภาพ  
ภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา  
ประถมศึกษาศึกษานครปฐม เขต 1**

**SCHOOL ADMINISTRATORS' COMPETENCY AFFECTING INTERNAL  
QUALITY ASSURANCE PROCEDURE OF SCHOOLS UNDER  
NAKHON PATHOM PRIMARY EDUCATION  
SERVICE AREA OFFICE 1**

**ปรียาภรณ์ ราชรักษ์/ PREEYAPHAT RATCHARAK<sup>1</sup>  
นภาพรณี ยอดสิน/ NAPAPORN YODSIN<sup>2</sup>  
นภาเดช บุญเชิดชู/ NAPADECH BOONCHERDCHOO<sup>3</sup>**

**บทคัดย่อ**

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา 2) ศึกษาระดับการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และ 3) วิเคราะห์สมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาซึ่งเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูในสถานศึกษาของรัฐ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1 จำนวน 320 คน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วนกระจายตามขนาดของสถานศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามที่สร้างขึ้นโดยผู้วิจัย วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการถดถอยพหุคูณแบบขั้นต้น

**ผลการวิจัยพบว่า**

1. สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับมากทั้งภาพรวมและรายด้าน เรียงลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้ การมุ่งผลสัมฤทธิ์ การบริการที่ดี การทำงานเป็นทีม การพัฒนาตนเอง การคิดวิเคราะห์ และสังเคราะห์ การพัฒนาศักยภาพของบุคลากร การสื่อสารและการจูงใจ และการมีวิสัยทัศน์

2. การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา อยู่ในระดับมากทั้งภาพรวมและรายด้าน เรียงลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้ การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา การประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา การดำเนินงาน

<sup>1</sup> นักศึกษาปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

<sup>2</sup> อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ ดร. คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

<sup>3</sup> อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ ดร. คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

ตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ การจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน การพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง และการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา

3. สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา ได้แก่ การพัฒนาศักยภาพของบุคลากร การมีวิสัยทัศน์ การทำงานเป็นทีม การคิดวิเคราะห์และสังเคราะห์ และการสื่อสารและการจูงใจ เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา โดยสามารถร่วมกันทำนายได้ร้อยละ 75.40 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

**คำสำคัญ:** สมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษา การประกันคุณภาพภายใน ประถมศึกษา

## ABSTRACT

This research aimed to: 1) study the level of the administrators' competency; 2) identify the implementation level of school internal quality assurance; and 3) analyze the administrators' competency affecting the implementation of school internal quality assurance. The research sample was 320 teachers of schools under Nakhon Pathom Primary Educational Service Area Office 1, derived by proportional stratified random sampling as distributed by school size. The research instrument was a questionnaire constructed by the researcher. Data were analyzed with percentage, mean, standard deviation, and stepwise multiple regression.

The findings of this research were as follows:

1. Overall and in specific aspects, the administrators' competency was at a high level. These aspects, ranked from the highest to the lowest, were as follows: achievement motivation, service mind, team working, self-expertise development, analytical thinking and critical thinking, potential development, communication and influencing, and visioning.

2. Overall and in specific aspects, the school internal quality assurance was at a high level. These aspects, ranked from the highest to the lowest, were as follows: determination of schools' education standards, assessment of schools' internal quality assurance, preparation of schools' education plan with emphasis on school quality standards, implementation of plans to improve school quality standards, organization of management and information system, preparation of annual reports on internal quality assurance assessment, continual development of education quality, and monitor and examination of education quality.

3. The administrators' competency in the aspects of potential development, visioning, team working, analytical thinking and critical thinking, and communication and influencing together predicted the implementation of school internal quality assurance at the percentage of 75.40 with statistical significance at .01.

**Keywords:** administrator's competency, internal quality assurance, primary education

## บทนำ

การศึกษาเป็นกระบวนการที่ทำให้คนมีความรู้และคุณสมบัติต่าง ๆ ที่ช่วยย้ให้คนนั้นอยู่รอดในโลกได้ เป็นประโยชน์ต่อตนเอง ครอบครัว และสังคมส่วนรวม (สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ, 2545 อ้างถึงใน สำนักงานทดสอบทางการศึกษา, 2554: 1) ดังนั้น คุณภาพการศึกษาจึงสะท้อนถึงคุณภาพของคนที่เป็ผลผลิตของการจัดการศึกษา โดยปัจจุบันมีปัจจัยภายในและภายนอกหลายประการที่คาดหวังให้การจัดการศึกษาต้องมีคุณภาพ และมีความจำเป็นที่ต้องเร่งดำเนินการในด้านคุณภาพ อาทิ การตื่นตัวในเรื่องการประกันคุณภาพการศึกษาในประเทศต่าง ๆ การสื่อสารที่ไร้พรมแดน การเพิ่มเสรีด้านการค้าและการบริการ ความคาดหวังของสังคมสิทธิเสรีภาพของประชาชน ในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารตลอดจนข้อจำกัดในด้านงบประมาณของประเทศปัจจุันเหล่านี้ได้กระตุ้นให้ผู้ที่อยู่ในวงการศึกษาระดับถึงเรื่องการประกันคุณภาพการศึกษา (ดวงใจ ช่วยตระกูล, 2554: 68) เป้าหมายการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552-2561) มุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา การเพิ่มโอกาสทางการศึกษาและการเรียนรู้ และการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ทั้งนี้เพื่อให้คนไทยได้เรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ ไม่ว่าจะอย่างไรก็ตามคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาเป็นสิ่งสำคัญที่ทุกฝ่ายที่มีส่วนในการจัดการศึกษาต้องตระหนักและดำเนินการจนบรรลุผลในที่สุด ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเป็นกลไกสำคัญที่จะช่วยในการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของคนไทยได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กำหนดจุดมุ่งหมาย และหลักการของการจัดการศึกษา ที่ต้องมุ่งเน้นคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา โดยกำหนดรายละเอียดเรื่องการประกันคุณภาพการศึกษา กำหนดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ประกอบด้วย ระบบการประกันคุณภาพภายใน และระบบการประกันคุณภาพภายนอก และสถานศึกษาต้องปฏิบัติตามระบบ หลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการได้ออกกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2546 โดยระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา เป็นส่วนหนึ่งของการบริหารการศึกษา ซึ่งเป็นกระบวนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง (สำนักงานทดสอบทางการศึกษา, 2554: 1)

ผู้บริหารสถานศึกษาจึงจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนการบริหารจัดการเพื่อให้การศึกษาบรรลุถึงเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นบุคลากรหลักที่จะนำองค์กรไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายที่เหมาะสมกับยุคปฏิรูปทั้งในปัจจุบันและอนาคต สถาบันธัญญารักษ์ (2559: ออนไลน์) สรุปว่า สมรรถนะมีพื้นฐานมาจากการมุ่งเสริมสร้างความสามารถของทรัพยากรบุคคล โดยมีความเชื่อที่ว่า เมื่อพัฒนาคนให้มีความสามารถแล้ว คนจะใช้ความสามารถที่มีไปผลักดันให้องค์กรบรรลุเป้าหมาย ดังนั้นการนำระบบสมรรถนะมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด จึงควรมุ่งพัฒนาทรัพยากรบุคคลขององค์กรเป็นหัวใจสำคัญ และในขั้นตอนการพัฒนาระบบสมรรถนะนั้น องค์กรจะต้องตระหนักว่ากำลังวางแผนพัฒนาบุคลากรในระยะยาว เสมือนกับการวางแผนธุรกิจ ซึ่งจะต้องพิจารณาจุดอ่อน จุดแข็ง ตลอดจนแนวโน้มที่จะทำให้องค์กรบรรลุเป้าหมาย ตามกลยุทธ์ที่กำหนดไว้ แล้วพิจารณาว่าบุคลากรในองค์กรต้องมีความสามารถอย่างไร จึงจะทำให้องค์กรเหนือกว่าคู่แข่ง และบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ นอกจากนี้ ระบบสมรรถนะยังช่วยสนับสนุนวิสัยทัศน์ พันธกิจ และกลยุทธ์ขององค์กร สมรรถนะจะช่วยในการสร้างกรอบแนวคิด พฤติกรรม ความเชื่อทัศนคติ ของคนในองค์กรให้เป็นไปในทิศทางเดียวกับวิสัยทัศน์ พันธกิจ และกลยุทธ์ขององค์กร ซึ่งสมรรถนะจะเปรียบเสมือนตัวเร่งปฏิกิริยาให้เป้าหมายต่าง ๆ บรรลุได้ดีและเร็วยิ่งขึ้นและการนำระบบสมรรถนะมาเป็นพื้นฐานในการบริหารทรัพยากรบุคคลนั้น จะทำให้องค์กรประกอบต่าง ๆ ขององค์การบริหารทรัพยากรบุคคลไม่ว่าจะเป็นการคัดเลือกและสรรหา การประเมินผลการปฏิบัติงาน การบริหารจัดการในเรื่องของความก้าวหน้า หรือการพัฒนาบุคลากร ให้เป็นไปในทิศทางและสอดคล้องกับพื้นฐานเดียวกัน โดยเน้นที่ศักยภาพและคุณลักษณะของบุคคลที่เราต้องการสร้าง และพัฒนาองค์กร ซึ่งจะมีความสัมพันธ์กับกลยุทธ์ เป้าหมายของผลการดำเนินงาน วัฒนธรรม และวิสัยทัศน์ขององค์กร และการนำระบบสมรรถนะเข้ามาเป็นพื้นฐานในการบริหารจัดการทรัพยากรบุคคลนั้น ยังคงมีผลทำให้กระบวนการต่าง ๆ ในการบริหารทรัพยากรบุคคลนั้นสอดคล้องและสนับสนุนต่อกิจกรรมขององค์กรด้วย

สถานศึกษานับเป็นหน่วยขับเคลื่อนคุณภาพการศึกษาที่สำคัญโดยมีผู้บริหารสถานศึกษาเป็นแกนนำพาจัดการศึกษา เนื่องจากเป็นผู้ที่มีภาระรับผิดชอบในการบริหารจัดการให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนทั้งโดยตรงและโดยอ้อม สามารถจัดกิจกรรมทางการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีคุณภาพ ทั้งนี้ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องใช้ความรู้ ความสามารถทักษะและคุณลักษณะที่เป็นที่นำเชื่อถือศรัทธา ในการส่งเสริม สนับสนุน ผลักดัน กระตุ้นและจัดการให้ครู นักเรียนสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้บรรลุเป้าหมาย หรือเป็นการรับผิดชอบภาระงาน และใช้ความสามารถที่เหมาะสมสอดคล้องกับบทบาทที่ปฏิบัติของผู้บริหาร สมรรถนะเป็นสิ่งสำคัญซึ่ง McClelland (1993 อ้างถึงใน ดนยพัทธ์ บุญญาธิ, 2556: 1) กล่าวว่า บุคคลที่มีผลการปฏิบัติงานดีจะต้องมีสิ่งหนึ่งที่เรียกว่า สมรรถนะ ขณะที่สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (2549: 32-39) ได้กำหนดสมรรถนะที่จำเป็นสำหรับสายผู้บริหารประกอบไปด้วย สมรรถนะหลัก (core competency) ได้แก่ 1) การมุ่งผลสัมฤทธิ์ 2) การบริการที่ดี 3) การพัฒนา

ตนเอง และ 4) การทำงานเป็นทีม สมรรถนะประจำสายงาน (functional competency) ประกอบด้วย 1) การคิดวิเคราะห์ และสังเคราะห์ 2) การสื่อสารและการจูงใจ 3) การพัฒนาศักยภาพของบุคลากร และ 4) การมีวิสัยทัศน์ ดังนั้น สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาจึงเป็นเครื่องชี้วัดสำคัญว่าสามารถดำเนินงานในการสร้างคุณภาพการศึกษามากน้อยเพียงใด

ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหาร การศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้น สังกัดหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเปิดเผยต่อสาธารณชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐาน การศึกษา และเพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอกตามที่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครปฐม เขต 1 (2557: 117-118) ได้รายงานการจัดการศึกษาปีงบประมาณ พ.ศ. 2557 ผลการดำเนินงาน จากภารกิจด้านการบริหารจัดการและสถานศึกษาในสังกัด ตามกลยุทธ์และ จุดเน้นของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน นโยบายนครแห่งคุณภาพการศึกษา มีปัญหาอุปสรรค ประเด็นหลักสำคัญสำหรับพัฒนาคุณภาพการศึกษา คือ 1) ด้านคุณภาพ การศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทาง การเรียน จากการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ในปีการศึกษา 2556-2557 ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ไม่สามารถดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายได้ โดยมีบางรายวิชาเพิ่ม ขึ้นเล็กน้อย ส่วนใหญ่ลดลง ระดับเขตพื้นที่การศึกษา มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละสูงกว่าคะแนนเฉลี่ย ระดับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับประเทศ ยกเว้นวิชาภาษาอังกฤษ ต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศแต่สูงกว่าระดับ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ส่วนผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า ระดับเขตพื้นที่การศึกษามีคะแนนเฉลี่ย ร้อยละต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ย ระดับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับประเทศ ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ 2) ด้านการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนด้านการอ่านออกเขียนได้ พบว่า จากการประเมินความสามารถด้านการอ่านออกเขียนได้ โดยใช้เครื่องมือประเมิน ความสามารถด้านการอ่านออกเขียนได้ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 พบว่ายังมีนักเรียนบางส่วนที่มีปัญหาด้านการอ่าน การเขียนไม่ผ่านเกณฑ์ 3) ด้านระบบ การประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพ ยังไม่ส่งผลให้โรงเรียน ได้รับการรับรองมาตรฐาน ครบทุกโรงเรียน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1, 2557: 117-118)

จากที่กล่าวมาข้างต้น แสดงให้เห็นถึงคุณภาพของการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 ที่ต้องได้รับพัฒนาคุณภาพการศึกษาของไทย โดยเริ่มจากสถานศึกษาและปรับปรุงให้ดีขึ้น ไม่ว่าจะเป็นด้านสติปัญญา ความรู้ ความสามารถ จริยธรรม คุณธรรม จะต้องมีการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในที่ผสมผสานอยู่ในกระบวนการ บริหารและจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนและบุคลากรอย่างต่อเนื่อง และ ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นบุคคลที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการจัดการศึกษาในสถานศึกษาของตน ในการควบคุมดำเนินการดำเนินงานทุกอย่างภายในสถานศึกษาให้เป็นไปอย่างราบรื่นและสอดคล้องกัน

จากปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาว่าสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการดำเนินงานตามระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 หรือไม่ รวมทั้งเป็นแนวทางในการพัฒนาและเสริมสร้างผู้บริหารสถานศึกษาให้มีความสามารถ ในการดำเนินงานตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษาต่อไป

## วัตถุประสงค์

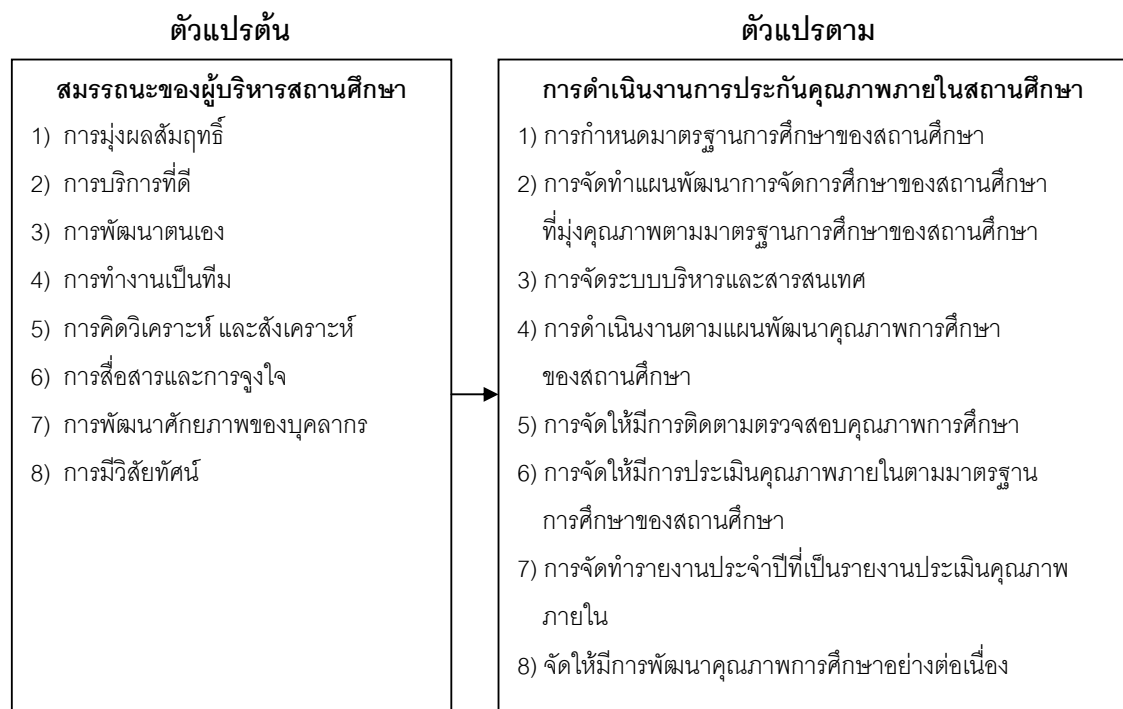
1. เพื่อศึกษาระดับสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1
2. เพื่อศึกษาระดับการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1
3. เพื่อวิเคราะห์สมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาซึ่งเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1

## กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยไว้เป็นกรอบการศึกษา ประกอบด้วยสมรรถนะของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 ตามแนวคิดของสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (2549: 32-39) ประกอบด้วย สมรรถนะหลัก (core competency) ได้แก่ 1) การมุ่งผลสัมฤทธิ์ 2) การบริการที่ดี 3) การพัฒนาตนเอง และ 4) การทำงานเป็นทีม สมรรถนะประจำสายงาน (functional competency) ได้แก่ 1) การคิดวิเคราะห์ และสังเคราะห์ 2) การสื่อสารและการจูงใจ 3) การพัฒนาศักยภาพของบุคลากร และ 4) การมีวิสัยทัศน์

แนวคิดเกี่ยวกับการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน ตามกฎกระทรวง ว่าด้วยระบบหลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 ของกระทรวงศึกษาธิการ (สำนักงานทดสอบทางการศึกษา, 2554: 1) ประกอบด้วย 1) การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 2) จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 3) จัดระบบบริหารและสารสนเทศ 4) ดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา 5) จัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา 6) จัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 7) จัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน และ 8) จัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

จากแนวคิดทฤษฎีดังกล่าว ผู้วิจัยได้นำมากำหนดเป็นตัวแปรต้นและตัวแปรตาม ซึ่งมีการกรอบแนวคิดในการวิจัยดังแสดงในภาพที่ 1



ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดของการวิจัย

## ตัวแปรการวิจัย

1. **ตัวแปรต้น** คือ สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา ได้แก่ 1) การมุ่งผลสัมฤทธิ์ 2) การบริการที่ดี 3) การพัฒนาตนเอง 4) การทำงานเป็นทีม 5) การคิดวิเคราะห์ และสังเคราะห์ 6) การสื่อสารและการจูงใจ 7) การพัฒนาศักยภาพของบุคลากร และ 8) การมีวิสัยทัศน์

2. **ตัวแปรตาม** คือ การดำเนินงานตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ประกอบด้วย 8 ด้าน ได้แก่ ด้าน 1) การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 2) การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 3) การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ 4) การดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา 5) จัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา 6) การจัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 7) การจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน และ 8) การจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

## สมมติฐานการวิจัย

สมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย 1) การมุ่งผลสัมฤทธิ์ 2) การบริการที่ดี 3) การพัฒนาตนเอง 4) การทำงานเป็นทีม 5) การคิดวิเคราะห์ และสังเคราะห์ 6) การสื่อสารและการจูงใจ 7) การพัฒนาศักยภาพของบุคลากร 8) การมีวิสัยทัศน์ เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานตามระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1



## คำจำกัดความตัวแปรการวิจัย

1. สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ความสามารถของผู้อำนวยการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 คุณลักษณะเชิงพฤติกรรมที่เป็นผลมาจากความรู้ความสามารถ ทักษะ หรือคุณลักษณะที่แสดงออกในการปฏิบัติงานในหน้าที่ที่รับผิดชอบ เพื่อให้การขับเคลื่อนขององค์การดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ ประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย

1.1 การมุ่งผลสัมฤทธิ์ หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีความมุ่งมั่นและตั้งใจที่จะปฏิบัติหน้าที่ราชการ โดยมีการกำหนดเป้าหมาย วัตถุประสงค์อย่างชัดเจน เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ตามมาตรฐานและคุณภาพงานที่กำหนดไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

1.2 การบริการที่ดี หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีพฤติกรรมที่แสดงถึงความสนใจ ตั้งใจ ความพยายามให้บริการแก่ผู้ขอรับบริการจากงานในหน้าที่ของตนหรืองานอื่นที่เกี่ยวข้อง เพื่อสนองความต้องการของผู้รับบริการ

1.3 การพัฒนาตนเอง หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีทักษะในการเพิ่มพูนความรู้ ความเข้าใจ ความชำนาญ เพื่อให้ตัวเองเป็นบุคคลที่มีความสามารถในการปฏิบัติงานที่รับผิดชอบอย่างมีประสิทธิภาพทั้งการพัฒนาด้านร่างกายและจิตใจ

1.4 การทำงานเป็นทีม หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษาที่สามารถทำงานร่วมกับบุคลากรที่มาทำงานร่วมกันโดยมีพฤติกรรมที่สามารถร่วมปฏิบัติงานกับผู้อื่นได้ โดยมีปฏิสัมพันธ์เพื่อปฏิบัติงานให้บรรลุวัตถุประสงค์และมุ่งไปสู่ความสำเร็จของงานอย่างมีประสิทธิภาพ

1.5 การคิดวิเคราะห์ และสังเคราะห์ หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีการวิเคราะห์และสังเคราะห์ มีความสามารถในการทำความเข้าใจเพื่อกำหนดและแยกแยะ เพื่อให้ได้ถึงการกำหนดหลักการหรือกฎเกณฑ์ ทำการรวบรวมประเด็นสำคัญเพื่อดำเนินการพัฒนา แก้ไขอย่างเป็นระบบ

1.6 การสื่อสารและการจูงใจ หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำกระบวนการการถ่ายทอดโดยบุคคล นำความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร ความคิด ประสบการณ์ ของตนไปสื่อสารรับส่งข้อมูล เพื่อให้การรับรู้ เกิดความเข้าใจ สามารถดำเนินงานได้ตรงกับเป้าหมายที่ตั้งไว้

1.7 การพัฒนาศักยภาพของบุคลากร หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีการพัฒนาผู้ร่วมงานในองค์กร โดยให้คำปรึกษา การช่วยแก้ไขปัญห ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี เพิ่มประสิทธิภาพด้านทักษะ ตลอดจนปรับเปลี่ยนทัศนคติของบุคลากรทุกระดับให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน

1.8 การมีวิสัยทัศน์ หมายถึง การกำหนดทิศทางหรือที่พึงปรารถนาในอนาคตของสถานศึกษาซึ่งดีกว่าเดิม โดยเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาของตน บนพื้นฐานของความเป็นไปได้

2. การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการที่สถานศึกษาจะต้องมีการพัฒนาทุกมิติอย่างเป็นภาพรวม โดยมีความรับผิดชอบ และพัฒนาการศึกษาให้มีคุณภาพ ตลอดจนสร้างกลไกการขับเคลื่อนการพัฒนาไปข้างหน้าอย่างต่อเนื่องด้วย



ระบบประกันคุณภาพภายในเพื่อสร้างความมั่นคง ความเชื่อมั่นแก่สังคมและผู้เรียน ซึ่งเป็นกระบวนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

2.1 การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษา มีการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา กระบวนการการจัดทำมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ซึ่งสถานศึกษาสามารถนำไปปฏิบัติให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ และมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.2 การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษาจัดทำเครื่องมือในการสื่อสารให้ผู้ที่เกี่ยวข้อง ทั้งผู้บริหารสถานศึกษา ครู ผู้เรียน กรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้รับรู้และเข้าใจในการบริหารและจัดการคุณภาพที่มีการแสดงเป้าหมาย ทิศทางการดำเนินงานที่ชัดเจน มีแนวทางปฏิบัติเพื่อนำไปสู่ทิศทางที่ต้องการโดยการขับเคลื่อนที่ยึดสถานศึกษาเป็นฐาน ด้วยความร่วมมือและความรับผิดชอบของบุคลากรภายในสถานศึกษาตลอดจนการกำกับดูแลส่งเสริม สนับสนุนจากหน่วยงานต้นสังกัด

2.3 การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ หมายถึง สถานศึกษามีการจัดระบบสารสนเทศให้เป็นหมวดหมู่ ครอบคลุม เป็นปัจจุบัน สะดวกต่อการเข้าถึงและการให้บริการ นำข้อมูลสารสนเทศไปใช้ประโยชน์ในการบริหารและพัฒนาการเรียนการสอน

2.4 การดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา หมายถึง สถานศึกษาดำเนินงานตามแผน/โครงการ/กิจกรรม ที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา เพื่อมุ่งสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้

2.5 การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา หมายถึง สถานศึกษามีการกำหนดผู้รับผิดชอบในการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ทั้งระดับบุคคลและระดับสถานศึกษา และสรุปเป็นรายงานการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

2.6 การประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา หมายถึง สถานศึกษามีกระบวนการ การติดตามตรวจสอบความก้าวหน้าของการปฏิบัติตามมาตรฐานการศึกษาที่สถานศึกษากำหนด

2.7 การจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน หมายถึง สถานศึกษาจัดทำระบบข้อมูลผลการประเมินมาตรฐานคุณภาพการศึกษาเพื่อจัดทำรายงานประเมินตนเองประจำปี

2.8 การพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง หมายถึง สถานศึกษามีการดำเนินงานตามภารกิจหลัก โดยมีการประเมินผลอย่างต่อเนื่องและนำผลการประเมินมาปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งมีการทบทวนและติดตามกระบวนการดำเนินการอย่างใกล้ชิด และรายงานผลการดำเนินการให้ผู้ที่เกี่ยวข้องรับทราบ

## วิธีดำเนินการ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (descriptive research) โดยใช้บุคคลากรเป็นหน่วยวิเคราะห์ (unit of analysis)

### 1. ประชากร

ประชากร คือ ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 ในปีการศึกษา 2558 จำแนกตามที่ตั้งของจังหวัดนครปฐม และแบ่งตามขนาดของสถานศึกษา 4 ขนาด โดยใช้เกณฑ์การแบ่งขนาดสถานศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย ครู 1,618 คน (ข้อมูลสารสนเทศปีการศึกษา 2558 ข้อมูล ณ วันที่ 17 พฤศจิกายน 2558 กลุ่มนโยบายและแผน: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1)

### 2. กลุ่มตัวอย่าง

2.1 กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามวิธีของ Lindeman, Merenda & Gold (1980: 63 อ้างถึงใน นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2542: 54) ซึ่งระบุว่าการศึกษาวิเคราะห์สถิติประเภทหุ้ตัวแปร ควรกำหนดจำนวนกลุ่มตัวอย่างประมาณ 20 เท่าของตัวแปร ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 320 คน ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างสำเร็จรูปของ Krejcie & Morgan (1970: 608 อ้างถึงใน จิตติรัตน์ แสงเลิศอุทัย, 2557: 124) จะได้กลุ่มตัวอย่าง 313 คน และเปรียบเทียบกับตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างสำเร็จรูปของ Yamane (1960: 1088-1089 อ้างถึงใน สุวิมล ตีรกานันท์, 2557: 175) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% จะได้กลุ่มตัวอย่าง 333 คน เมื่อเปรียบเทียบทำให้พบว่า จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 320 คน ตามวิธีของ Lindeman, Merenda & Gold มีปริมาณกลุ่มตัวอย่างที่มากกว่า และไม่ขัดต่อการกำหนดกลุ่มตัวอย่างแบบใช้ตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างสำเร็จรูปทั้ง 2 วิธี ผู้วิจัยจึงเลือกกลุ่มตัวอย่างจำนวน 320 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูในโรงเรียนของรัฐ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 ปีการศึกษา 2558 โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิตามสัดส่วน (proportional stratified random sampling) กระจายตามขนาดโรงเรียน ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างเป็น ครู จำนวน 320 คน ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ขนาดของสถานศึกษา	ประชากร (คน)	กลุ่มตัวอย่าง (คน)
โรงเรียนขนาดเล็ก	971	192
โรงเรียนขนาดกลาง	354	70
โรงเรียนขนาดใหญ่	104	21
โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ	189	37
รวม	1,618	320

### การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ

ผู้วิจัยศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องแล้วกำหนดรูปแบบและโครงสร้างของแบบสอบถาม ดำเนินการสร้างเครื่องมือตามคำนิยามศัพท์ตัวแปร โดยผ่านการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา และพิจารณาเฉพาะข้อที่มีค่า IOC (index of item objective congruence) เท่ากับ 0.67 และ 1.00 ได้กระทั่งคำถามสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 45 ข้อ ประกอบด้วย การมุ่งผลสัมฤทธิ์ 5 ข้อ การบริการที่ดี 5 ข้อ การพัฒนาตนเอง 5 ข้อ การทำงานเป็นทีม 6 ข้อ การคิดวิเคราะห์ และสังเคราะห์ 6 ข้อ การสื่อสารและการจูงใจ 5 ข้อ การพัฒนาศักยภาพของบุคลากร 8 ข้อ การมีวิสัยทัศน์ 5 ข้อ และกระทั่งคำถามการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา จำนวน 43 ข้อ ประกอบด้วย การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 5 ข้อ จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 7 ข้อ จัดระบบบริหารและสารสนเทศ 5 ข้อ ดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา 6 ข้อ การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา 6 ข้อ การประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 5 ข้อ จัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน 4 ข้อ การพัฒนาคุณภาพการศึกษาย่างต่อเนื่อง 5 ข้อ และนำแบบสอบถามมาแก้ไขปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญก่อนนำไปทดลองใช้ จากนั้นนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (tryout) กับครูที่ปฏิบัติการสอนในโรงเรียน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเที่ยง (reliability) นำแบบสอบถามจากการทดลองใช้กลับคืนมาตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถามทั้งฉบับด้วยวิธีของครอนบาค (Cronbach, 1970: 161 อ้างถึงใน สุวิมล ติรกันันท์, 2551: 156) คุณภาพด้านความเที่ยงด้านสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาเท่ากับ 0.989 และค่าความเที่ยงการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เท่ากับ 0.989

### การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยจัดส่งแบบสอบถาม จำนวน 320 ฉบับ พร้อมหนังสือถึงผู้บริหารสถานศึกษาไปยังสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 เพื่อขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลจากครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ได้รับแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์กลับคืนมา จำนวน 320 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

### การวิเคราะห์ข้อมูล

ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป โดยการวิเคราะห์ระดับสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา และระดับการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 ใช้การหาค่าเฉลี่ย ( $\bar{X}$ ) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และแปลความหมาย โดยผู้วิจัยนำค่าเฉลี่ยไปเทียบกับเกณฑ์ขอบเขตค่าเฉลี่ยตามแนวความคิดของบุญชม ศรีสะอาด (2556: 121) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 - 5.00 แสดงว่า สมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษา/การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 - 4.50 แสดงว่า สมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษา/การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 - 3.50 แสดงว่า สมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษา/การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 - 2.50 แสดงว่า สมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษา/การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา อยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.50 แสดงว่า สมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษา/การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาอยู่ในระดับน้อยที่สุด

สำหรับการศึกษาวิเคราะห์สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 โดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นต่อน (stepwise multiple regression analysis)

## ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1

### ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ระดับสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1

สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ( $\bar{X} = 4.22$ , S.D. = 0.49) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับมากทุกด้าน ได้แก่ การมุ่งผลสัมฤทธิ์อยู่ในลำดับสูงสุด ( $\bar{X} = 4.32$ , S.D. = 0.53) รองลงมาคือ การบริการที่ดี ( $\bar{X} = 4.25$ , S.D. = 0.49) การทำงานเป็นทีม ( $\bar{X} = 4.25$ , S.D. = 0.54) และการมีวิสัยทัศน์อยู่ในลำดับต่ำสุด ( $\bar{X} = 4.10$ , S.D. = 0.64) ตามลำดับ ดังปรากฏในตารางที่ 2

**ตารางที่ 2** ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและลำดับสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา  
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1

(n = 320)

ข้อ	สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1.	การมุ่งผลสัมฤทธิ์	4.32	0.53	มาก	1
2.	การบริการที่ดี	4.25	0.49	มาก	2
3.	การพัฒนาตนเอง	4.24	0.59	มาก	4
4.	การทำงานเป็นทีม	4.25	0.54	มาก	3
5.	การคิดวิเคราะห์ และสังเคราะห์	4.24	0.61	มาก	5
6.	การสื่อสารและการจูงใจ	4.14	0.64	มาก	7
7.	การพัฒนาศักยภาพของบุคลากร	4.21	0.56	มาก	6
8.	การมีวิสัยทัศน์	4.10	0.64	มาก	8
<b>รวม</b>		<b>4.22</b>	<b>0.49</b>	<b>มาก</b>	

**ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา  
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1**

การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่  
การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ( $\bar{X} = 4.21$ , S.D. = 0.58) และ  
เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา อยู่ในลำดับสูงสุด  
( $\bar{X} = 4.33$ , S.D. = 0.50) รองลงมาคือ การประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของ  
สถานศึกษา ( $\bar{X} = 4.25$ , S.D. = 0.63) และการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาอยู่ในลำดับ  
ต่ำสุด ( $\bar{X} = 4.15$ , S.D. = 0.68) ดังปรากฏในตารางที่ 3

**ตารางที่ 3** ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและลำดับการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1

(n = 320)

ข้อ	การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1.	การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	4.33	0.50	มาก	1
2.	การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	4.24	0.59	มาก	3
3.	การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ	4.20	0.62	มาก	5
4.	การดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา	4.20	0.61	มาก	4
5.	การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา	4.15	0.68	มาก	8
6.	การประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	4.25	0.63	มาก	2
7.	การจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน	4.16	0.68	มาก	6
8.	การพัฒนาคุณภาพการศึกษอย่างต่อเนื่อง	4.16	0.70	มาก	7
<b>รวม</b>		<b>4.21</b>	<b>0.58</b>	<b>มาก</b>	

**ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนระหว่างสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1**

สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 ประกอบด้วย การพัฒนาศักยภาพของบุคลากร ( $X_7$ ) การมีวิสัยทัศน์ ( $X_8$ ) การทำงานเป็นทีม ( $X_4$ ) การคิดวิเคราะห์ และสังเคราะห์ ( $X_5$ ) และการสื่อสารและการจูงใจ ( $X_6$ ) เป็นตัวแปรที่ ได้รับเลือกเข้าสมการถดถอยและสามารถอธิบายความผันแปรของการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 ( $Y_{tot}$ ) ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .01 โดยมีค่าประสิทธิภาพในการทำนาย ( $R^2$ ) เท่ากับ 0.754 ซึ่งแสดงว่า การพัฒนาศักยภาพของบุคลากร การมีวิสัยทัศน์ การทำงานเป็นทีม การคิดวิเคราะห์ และสังเคราะห์ และการสื่อสารและการจูงใจ ส่งผลต่อการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 และสามารถร่วมกันทำนายประสิทธิผลของโรงเรียนได้ร้อยละ 75.40 ทั้งนี้ ด้านการสื่อสารและการจูงใจส่งผลต่อการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาแบบผกผัน โดยสามารถเขียนสมการพยากรณ์ได้ ดังนี้

สมการวิเคราะห์การถดถอยในรูปของคะแนนดิบ คือ

$$\hat{Y}_{tot} = 0.36 + 0.31 (X_7) + 0.29 (X_8) + 0.26 (X_4) + 0.22 (X_5) - 0.18 (X_6)$$

สมการวิเคราะห์การถดถอยในรูปของคะแนนมาตรฐาน คือ

$$\hat{Z}_{tot} = 0.31 (Z_7) + 0.32 (Z_8) + 0.24 (Z_4) + 0.24 (Z_5) - 0.20 (Z_6)$$

ดังปรากฏในตารางที่ 4

**ตารางที่ 4** ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนระหว่างสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลกระทบต่อการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1

(n = 320)

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig.
Regression	5	79.41	15.82	189.013**	.00
Residual	308	25.88	0.84		
Total	313	105.29			

ตัวแปรที่ได้รับการคัดเลือกเข้าสมการ	b	Beta	SE <sub>b</sub>	t	Sig.
ค่าคงที่	0.36		0.13	2.72**	.00
การพัฒนาศักยภาพของบุคลากร (X <sub>7</sub> )	0.31	0.31	0.06	4.66**	.00
การมีวิสัยทัศน์ (X <sub>8</sub> )	0.29	0.32	0.05	5.43**	.00
การทำงานเป็นทีม (X <sub>4</sub> )	0.26	0.24	0.05	4.42**	.00
การคิดวิเคราะห์ และสังเคราะห์ (X <sub>5</sub> )	0.22	0.24	0.05	4.45**	.00
การสื่อสารและการจูงใจ (X <sub>6</sub> )	-0.18	-0.20	0.05	-3.35**	.00

\*\* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

R = 0.868    R<sup>2</sup> = 0.754    SEE. = 0.289

## อภิปรายผล

จากการวิจัย สามารถอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ได้ดังนี้

1. สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1 ในภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์โดยภาพรวมอยู่ในระดับสูงสุด รองลงมาคือ การบริการที่ดี การทำงานเป็นทีม การพัฒนาตนเอง การคิดวิเคราะห์ และสังเคราะห์ การพัฒนาศักยภาพของบุคลากร การสื่อสารและการจูงใจ และการมีวิสัยทัศน์ ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษามีความมุ่งมั่น ตั้งใจในการปฏิบัติงาน



และมีการกำหนดเป้าหมาย วัตถุประสงค์ในแผนกิจกรรมการดำเนินการได้อย่างชัดเจน เพื่อให้บุคลากรได้ปฏิบัติไปในทิศทางเดียวกัน สอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (2549: 32-39) ได้กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษามีวิทยฐานะและเลื่อนวิทยฐานะ โดยกำหนดแบบประเมินเพื่อให้ข้าราชการและบุคลากรทางการศึกษามีวิทยฐานะตามสมรรถนะที่ได้กำหนดไว้ เพื่อกำหนดเฉพาะสำหรับแต่ละกลุ่มงาน และ สนับสนุนให้ข้าราชการที่เหมาะสมแก่หน้าที่ให้ปฏิบัติงานในหน้าที่ได้ดียิ่งขึ้น ดังที่ นิภา ใจทัน และดวงใจ ชนะสิทธิ์ (2554: 133-154) ได้ศึกษาสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า 1) สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 ภาพรวมและรายด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ทุกด้าน เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ การบริการที่ดี การพัฒนาตนเอง การทำงานเป็นทีม การพัฒนาศักยภาพบุคลากร การสื่อสารและการจูงใจ การมุ่งผลสัมฤทธิ์ การมีวิสัยทัศน์ และการวิเคราะห์และสังเคราะห์ตามลำดับ สรุปได้ว่าผู้บริหารที่มีสมรรถนะที่เหมาะสมจะช่วยจัดระบบในการดำเนินงานต่าง ๆ ให้เห็นเป็นภาพรวมที่ชัดเจนมากยิ่งขึ้นเท่านั้น แต่สิ่งสำคัญที่โดดเด่นขึ้นมาหลังจากมีค่าว่า สมรรถนะคือ การนำเอาสมรรถนะไปใช้ประโยชน์ในการบริหารบุคลากรขององค์กรหรือการดำเนินการใด ๆ ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่งจะส่งผลให้องค์กรสามารถบรรลุถึงวิสัยทัศน์ ภารกิจ และกลยุทธ์ที่กำหนดไว้ได้อย่างทันเวลาและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2. การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1 โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ การประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา การดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ การจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน การพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง และการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ตามลำดับ ทั้งนี้เนื่องจากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กำหนดจุดมุ่งหมาย และหลักการของการจัดการศึกษา ที่ต้องมุ่งเน้นคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา โดยกำหนดรายละเอียดเรื่อง การประกันคุณภาพการศึกษา กำหนดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ประกอบด้วย ระบบการประกันคุณภาพภายใน และระบบการประเมินคุณภาพภายนอก และสถานศึกษาต้องปฏิบัติตามระบบ หลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการได้ออกกฎกระทรวงคือ กฎกระทรวง ว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2546 โดยระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารการศึกษา ซึ่งเป็นกระบวนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง และเป็นไปตามที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2543: 7) กระบวนการที่สถานศึกษา

จะต้องมีการพัฒนาทุกมิติอย่างเป็นภาพรวม โดยมีความรับผิดชอบ และพัฒนาการศึกษาให้มีคุณภาพตลอดจนสร้างกลไกการขับเคลื่อนการพัฒนาไปข้างหน้าอย่างต่อเนื่องด้วยระบบประกันคุณภาพภายในเพื่อสร้างความมั่นคง ความเชื่อมั่นแก่สังคมและผู้เรียน ซึ่งเป็นกระบวนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ประกอบด้วย 8 ด้าน ได้แก่ ด้าน 1) การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 2) การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 3) การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ 4) การดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา 5) การจัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา 6) การจัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 7) การจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน และ 8) การจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง และสอดคล้องกับแนวคิดของดวงใจ ช่วยตระกูล (2554: 69) การประกันคุณภาพการศึกษา เป็นกลไกสำคัญที่จะช่วยขับเคลื่อนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ดำเนินไปอย่างต่อเนื่อง และยิ่งช่วยแก้ไขปัญหาด้านคุณภาพการศึกษาโดยสร้างความมั่นใจ (assure) ได้ว่าสถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาให้มีคุณภาพได้มาตรฐานที่กำหนด ผู้สำเร็จการศึกษามีความรู้ ความสามารถและมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามที่หลักสูตรกำหนดและสังคมต้องการได้อย่างแท้จริง ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของนิภารัตน์ ป๋อสีลา (2550: 100-104) ได้ศึกษาวัฒนธรรมที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่าการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า อยู่ระดับมาก 3 ด้าน คือ การพัฒนามาตรฐานการศึกษา การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา และการมดุงระบบประกันคุณภาพ ส่วนการจัดระบบบริหารสารสนเทศการดำเนินการตามแผนพัฒนา การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา การประเมินคุณภาพการศึกษาและการรายงานคุณภาพการศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง สรุปได้ว่า สถานศึกษาจะต้องตระหนักและทำความเข้าใจเป็นเบื้องต้นเกี่ยวกับการประกันคุณภาพ ดังนั้น ถ้าสถานศึกษามุ่งที่จะพัฒนาเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ได้ ก็จะต้องจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพที่มีประสิทธิภาพในการดำเนินงานทุกด้าน

3. สมรรถนะของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 เรียงลำดับตามอิทธิพลจากมากไปหาน้อย ซึ่งได้แก่ การพัฒนาศักยภาพของบุคลากร การมีวิสัยทัศน์ การทำงานเป็นทีม การคิดวิเคราะห์ และสังเคราะห์ และการสื่อสารและการจูงใจ เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสามารถร่วมกันทำนายการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาได้ร้อยละ 75.40 ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของราชกุมารี คูเบย์ (2554: 104-110) ได้ศึกษา สมรรถนะของผู้บริหารกับการดำเนินการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองท้องถิ่น กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1 พบว่าสมรรถนะของผู้บริหารทั้งในภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก การดำเนินการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนทั้งในภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก สมรรถนะของผู้บริหารกับการดำเนินการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเรียงลำดับตามอิทธิพล ได้ดังนี้

3.1 สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการพัฒนาศักยภาพของบุคลากร ส่งผลต่อการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครปฐม เขต 1 ทั้งนี้เนื่องจากการพัฒนาศักยภาพบุคลากรเป็นภารกิจของผู้บริหารสถานศึกษาเพราะเป็นหัวใจสำคัญในการบริหารจัดการสถานศึกษา บัจฉัยหรือทรัพยากรการบริหารคนจึงเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุด เพราะคนเป็นผู้ดำเนินการให้ทุกอย่างบรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับนิภา ใจทัน และดวงใจ ชนะสิทธิ์ (2554: 133-154) ได้กล่าวว่า การพัฒนาศักยภาพของบุคลากรเป็นหน้าที่ของผู้บริหารในการให้คำปรึกษาแนะนำ และช่วยแก้ปัญหาให้แก่เพื่อนร่วมงานและผู้ที่เกี่ยวข้อง มีส่วนร่วมในการพัฒนาบุคลากร ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่าง รวมทั้งส่งเสริมสนับสนุนและให้โอกาสผู้ร่วมงานได้พัฒนาในรูปแบบต่าง ๆ

3.2 สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการมีวิสัยทัศน์ ส่งผลต่อการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 ทั้งนี้เนื่องจากวิสัยทัศน์เปรียบเสมือนแผนที่เดินทางขององค์กร รายละเอียดทุกอย่างในวิสัยทัศน์จะช่วยให้องค์กรเดินไปสู่จุดปลายทางได้อย่างถูกต้องและประสบความสำเร็จตามที่ปรารถนา ความสำคัญของวิสัยทัศน์จึงขึ้นอยู่กับความถูกต้อง ความมีมาตรฐานและรายละเอียดต่าง ๆ ของวิสัยทัศน์ซึ่งวิสัยทัศน์ช่วยให้ผู้บริหารสามารถคะเนและใช้ประโยชน์ของการคะเนได้ดีกว่าผู้อื่น เพราะการมองเห็นอนาคตที่ชัดเจนจะทำให้สามารถเตรียมแก้ปัญหาและเตรียมดำเนินการต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยวิสัยทัศน์เป็นเรื่องจำเป็นสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาจะเป็นการกำหนดเป้าหมาย และแนวทางในการทำงานถ้ามีวิสัยทัศน์กว้างและไกลก็จะสามารถกำหนดเป้าหมายได้กว้างขวาง และไกลกว่าองค์กรอื่น ทำให้ได้รับโอกาสในการทำงานได้ดีกว่า ก้าวหน้ากว่าสามารถกำหนดยุทธศาสตร์และแผนการทำงาน รวมทั้งโครงการชัดเจนถูกต้องและเป็นจริง ทำให้ก้าวล้ำหน้าคู่แข่ง ผู้บริหารที่มีวิสัยทัศน์ที่ดีจะต้องได้รับการฝึกให้เป็นนักจินตนาการ สามารถนำมาปฏิบัติที่เป็นจริงได้จึงต้องเป็นผู้สะสมประสบการณ์ด้วยตนเองจากการศึกษา ค้นคว้า การดูงานนำมาประมวลเป็นความรู้เปรียบเทียบเหตุการณ์ขององค์กรจากอดีต ปัจจุบันที่จะเชื่อมโยงไปสู่อนาคต สอดคล้องกับพรพิศ อินทะสุระ (2551: 74) ได้วิจัยเรื่อง สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 5 พบว่า สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยการมีวิสัยทัศน์มีค่าเฉลี่ยสูงสุด สอดคล้องกับนิภา ใจทัน และดวงใจ ชนะสิทธิ์ (2554: 133-154) ได้ทำการวิจัยเรื่อง สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 พบว่า ด้านวิสัยทัศน์ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารนำแนวคิดวิธีการใหม่ซึ่งเป็นที่ยอมรับมาใช้ในการปฏิบัติงาน

3.3 สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการทำงานเป็นทีม ส่งผลต่อการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 ทั้งนี้เนื่องจากการร่วมมือกันของบุคลากรในหน่วยงานเป็นสิ่งที่ทุกคนต้องการ เพราะถ้าบุคลากรมีความร่วมมือร่วมใจกันปฏิบัติงาน จะทำให้เกิดขวัญกำลังใจ และเป็นการสร้างสัมพันธภาพ

ที่ดีต่อกัน ทำให้มีทีมงานที่แข็งแกร่ง สามารถฝ่าอุปสรรคต่าง ๆ และหน่วยงานจะพัฒนาก้าวหน้าอย่างรวดเร็วสอดคล้องแนวคิดของ Goleman & Frederick (2012: 315) ได้กล่าวว่า ผู้บริหารส่วนใหญ่ต่างสนับสนุนการทำงานเป็นทีม เพราะการทำงานเป็นทีมบ่งบอกถึงค่านิยมที่ส่งเสริมการรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น และได้ตอบอย่างสร้างสรรค์ รวมถึงความเชื่อในตัวผู้อื่น การให้ความสนับสนุนช่วยเหลือ ตลอดจนการตระหนักถึงผลประโยชน์และความสำเร็จขององค์กร และสอดคล้องกับเพียวี สูดรัก (2553: 76-79) ได้ศึกษาสมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี เขต 1 พบว่า สมรรถนะด้านการทำงานเป็นทีม มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ 4.33 รองลงมาได้แก่ ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ มีค่าเฉลี่ย 4.25 ด้านการบริการที่ดี มีค่าเฉลี่ย 4.21 และด้านการพัฒนาตนเอง มีค่าเฉลี่ย 4.09 ตามลำดับ

3.4 สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการคิดวิเคราะห์ และสังเคราะห์ ส่งผลต่อการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 ทั้งนี้เนื่องจากการคิดวิเคราะห์และการสังเคราะห์เป็นการวางแผนพื้นฐานที่สำคัญของกระบวนการบริหารจัดการในองค์กร ซึ่งเป็นกระบวนการแรกหรือจุดเริ่มต้นของการบริหารจัดการ และวางแผนกลายเป็นงานที่สำคัญที่ขาดไม่ได้สำหรับทุกองค์กร เพราะการวางแผนช่วยให้องค์กรมีทิศทาง และเป็นที่ยอมรับโดยบุคคลปัจจุบันจำเป็นต้องให้ความสนใจ และไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ สอดคล้องกับไพรินทร์ สุขโข (2554: 117-124) ได้วิจัยเรื่อง สมรรถนะของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาในกลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 5 พบว่า สมรรถนะของผู้บริหารด้านความรู้ ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา ด้านอัตราการลาออกจากการเรียนกลางคัน อย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับนิภา ใจทัน และดวงใจ ชนะสิทธิ์ (2554: 133-154) ได้ทำการวิจัยเรื่องสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 พบว่า ด้านการคิดวิเคราะห์และการสังเคราะห์ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยอันดับสูงสุดคือ ผู้บริหารสามารถทำความเข้าใจในระเบียบ วิธีการ หลักเกณฑ์ ขั้นตอนในการปฏิบัติงานและการบริหารสถานศึกษา

3.5 จากผลการวิจัยพบว่าสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการสื่อสารและการจูงใจส่งผลต่อการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 แบบผกผัน ทั้งนี้เพราะการติดต่อสื่อสารเป็นการติดต่อระหว่างบุคคลที่เกี่ยวข้องกับคนอื่น ทั้งในชีวิตประจำวัน ในการทำงานและในสังคมทั่วไป โดยเฉพาะการติดต่อสื่อสารภายในองค์กร หรือกลุ่มบุคคล หากการติดต่อสื่อสารมีประสิทธิภาพ มีความกระจ่าง เข้าใจชัดเจนตรงกันทั้งผู้ส่งและผู้รับสาร และมีความเกรงใจให้เกียรติกันและกัน มีเครือข่าย การติดต่อสื่อสารที่ดี คนภายในกลุ่มไม่ใช้อารมณ์ ปัญหาต่าง ๆ สามารถแก้ไขคล่องไปได้ด้วย และในการตรงกันข้าม ถ้าคนในกลุ่มใช้อารมณ์ ใช้คำพูดถากถาง เสียดยศ หรือผู้นำการอภิปรายเป็นผู้นำแบบเผด็จการ จนสมาชิกภายในกลุ่มขาดอิสระในการแสดงออกงานหรือความคิดสร้างสรรค์ต่าง ๆ

ก็จะไม่มีประสิทธิภาพ เกิดความเบื่อหน่ายก็จะส่งผลกระทบต่อความก้าวหน้าขององค์กร ดังที่ ญันฐ์ชุตตา วิจิตรจามรี (2553: 35) ได้กล่าวว่า ถ้ากิจกรรมการสื่อสารไม่ก่อให้เกิดผลใด ๆ หรือก่อให้เกิดผลที่ผิดเพี้ยนไปจากความประสงค์ของผู้ส่งสาร ย่อมถือได้ว่าเป็นที่ล้มเหลวของการสื่อสาร ผู้บริหารควรตระหนักถึงอุปสรรคที่ทำให้การสื่อสารทำหน้าที่ล้มเหลว สอดคล้องกับदनยพัชร บัญญาธิ (2556: 107) ได้ทำวิจัยเรื่อง สมรรถนะของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 พบว่า ด้านการสื่อสารและการจูงใจ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด เป็นเพราะผู้บริหารยังนิเทศงานต่าง ๆ ไม่ต่อเนื่อง และไม่สามารถพูดชักจูง โน้มน้าวให้ผู้อื่นยอมรับหรือคล้อยตามได้ ตลอดจนไม่สามารถสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจระหว่างบุคคลที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้ยังพบว่า ผู้บริหารบางคนไม่ยอมรับฟังความคิดเห็นของบุคลากร ทำให้เกิดปัญหาในการทำงาน รวมทั้งขาดขวัญและกำลังใจในการทำงาน ทำให้งานนั้นออกไม่ดีตามที่ได้กำหนดไว้

## ข้อเสนอแนะ

### 1. ข้อเสนอแนะเพื่อการนำไปใช้

1.1 จากผลการวิจัยพบว่า การมีวิสัยทัศน์ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในลำดับต่ำที่สุด ผู้บริหารสถานศึกษาควรยอมรับการเปลี่ยนแปลง เพื่อนำมาสู่การปฏิบัติงานในสถานศึกษา นำแนวคิดใหม่ วิธีการใหม่มาใช้ในการปฏิบัติงาน และผู้บริหารสถานศึกษาควร นำหลักการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและภาวะคุกคาม มากำหนดวิสัยทัศน์สถานศึกษาได้อย่างเหมาะสม

1.2 จากผลการวิจัยพบว่า การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษามีค่าเฉลี่ยอยู่ในลำดับต่ำที่สุด หน่วยงานในกำกับดูแลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรส่งเสริมให้มีการติดตามตรวจสอบและประเมินสถานศึกษา โดยมีการตรวจสอบ ทบทวนข้อบ่งชี้ทุกชั้นตอนเพื่อปรับปรุงให้เหมาะสมเป็นไปตามเป้าหมาย

1.3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรส่งเสริมด้านการพัฒนาศักยภาพของบุคลากร การมีวิสัยทัศน์ การทำงานเป็นทีม การคิดวิเคราะห์ และสังเคราะห์ และการสื่อสารและการจูงใจ เพื่อการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาเพื่อบรรลุจุดมุ่งหมายของสถานศึกษา

### 2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาองค์ประกอบของสมรรถนะของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา

2.2 ควรศึกษาแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา

2.3 ควรศึกษารูปแบบสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา

## สรุป

สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน และการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน สมรรถนะของผู้บริหารสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 เรียงตามลำดับอิทธิพลจากมากไปหาน้อยดังนี้ การพัฒนาศักยภาพของบุคลากร การมีวิสัยทัศน์ การทำงานเป็นทีม การคิดวิเคราะห์ และสังเคราะห์ (และการสื่อสารและการจูงใจมีอิทธิพลในเชิงลบ) เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 งานวิจัยนี้พบว่า การพัฒนาศักยภาพของบุคลากร การมีวิสัยทัศน์ การทำงานเป็นทีม การคิดวิเคราะห์ และสังเคราะห์ และการสื่อสารและการจูงใจ ส่งผลต่อการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 และสามารถร่วมกันทำนายการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาได้ร้อยละ 75.40

## เอกสารอ้างอิง

- จิตติรัตน์ แสงเลิศอุทัย. (2557). **วิธีวิทยาการวิจัยทางการศึกษา**. นครปฐม: คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.
- ณัฐรัฐชูดา วิจิตรจามรี. (2553). **การสื่อสารในองค์กร**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- दनยพัทธ์ บุญญาธิ. (2556). **สมรรถนะของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2**. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.
- ดวงใจ ช่วยตระกูล. (2554). **การบริหารและการจัดการสถานศึกษา**. นครปฐม: คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.
- นงลักษณ์ วิรัชชัย. (2542). **ความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้น (Lisle): สถิติวิเคราะห์สำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์และพฤติกรรมศาสตร์** (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นิภา ใจทัน และดวงใจ ชนะสิทธิ์. (2554, กรกฎาคม-ธันวาคม). สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2. **วารสารสังคมศาสตร์วิจัย**, 2 (2), 133-154.



- นิภารัตน์ ป้อสีลา. (2550). **วัฒนธรรมองค์การที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2556). **วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย**. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- เพยาว์ สุดรัก. (2553). **สมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี เขต 1**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- พรพิศ อินทะสุระ. (2551). **สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 5**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- ไพรินทร์ สุขโข. (2554). **สมรรถนะของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาในกลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 5**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ราชกุมารี ดูเบย์. (2554). **สมรรถนะของผู้บริหารกับการดำเนินการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน สังกัดองค์กรการปกครองท้องถิ่น กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สถาบันธัญญารักษ์. (2559). **หนังสือการจัดทำระบบสมรรถนะ**. ค้นเมื่อ 18 มีนาคม 2559, จาก [http://thanyarak.go.th/thai/index.php?option=com\\_content&task=view&id=528&Itemid=66](http://thanyarak.go.th/thai/index.php?option=com_content&task=view&id=528&Itemid=66).
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1. (2557). **รายงานการจัดการศึกษาปีงบประมาณ พ.ศ. 2557**. นครปฐม: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2543). **แนวทางการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา: พร้อมรับการประเมินภายนอก**. กรุงเทพฯ: สกศ.
- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา. (2549). **แบบประเมินและคู่มือการใช้แบบประเมินเพื่อให้ราชการครูและบุคลากรทางการศึกษามีวิทยฐานะและเลื่อนวิทยฐานะ**. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา.
- สำนักงานทดสอบทางการศึกษา. (2554). **แนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เล่มที่ 1**. กรุงเทพฯ: สำนักงานทดสอบทางการศึกษา.
- สุวิมล ติรกานันท์. (2551). **ระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์: แนวทางสู่การปฏิบัติ (พิมพ์ครั้งที่ 7)**. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- \_\_\_\_\_. (2557). **ระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์: แนวทางสู่การปฏิบัติ (พิมพ์ครั้งที่ 12)**. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Goleman, D. (2012). *HBR's must-read: on managing people*. New York: Harvard Business.